

PRAKTISCHE FICHE: DUURZAAM AANKOPEN VAN PRINTERPAPIER

Deze fiche geeft u praktisch advies over standaard printpapier voor kantoorgebruik (A4-formaat).

In 3 tips:

- Koop 100% gerecycleerd papier met het label Blauwe Engel, FSC recycled of PEFC gerecycled. Een andere mogelijkheid is om papier te kopen uit duurzaam beheerde bossen (FSC of PEFC).
- Kies voor het juiste gewicht:
  - Voor 100% gerecycleerd papier, koopt u best 80 g/m².
  - Voor alle andere soorten papier, koopt u best 75 g/m².
- Koop papier met het EU Ecolabel of het Nordic Swan-label.

We leggen hieronder in detail uit waarom!

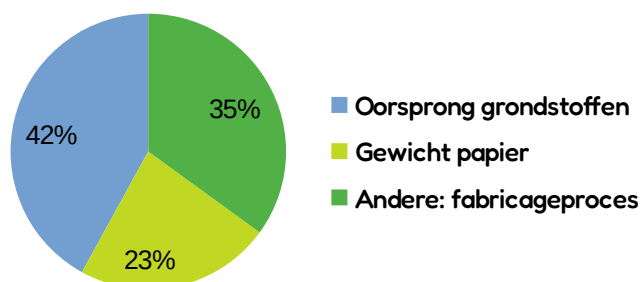
Deze fiche wil een antwoord geven op de vraag: hoe kunt u bijdragen tot de aankoop van duurzamer printerpapier in uw onderneming?

A) Een aantal praktische adviezen voor duurzamer aankopen

De papiersector heeft een aanzienlijke invloed op het milieu.

Dit effect houdt verband met (i) de oorsprong van de grondstof (42%), (ii) het gewicht van het papier (23%) en (iii) het papierfabricageproces (35%).

MILIEU-IMPACT VAN PAPIER

1. Oorsprong van de vezels

1.1. Gerecycleerd papier

De meest ecologische optie is gerecycleerd papier met het label Blauwe Engel, FSC gerecycled of PEFC gerecycled.

Van deze drie labels geniet het Blauwe Engel-label de voorkeur, omdat het ruimere en strengere [criteria](#) hanteert dan de twee andere (zie hieronder). De labels FSC recycled en PEFC gerecycled garanderen alleen dat het papier gemaakt is van 100% gerecycleerd materiaal. Hun criteria hebben dus uitsluitend betrekking op de oorsprong van de vezels.

1.2. Papier uit duurzaam beheerde bossen (duurzame bosbouw)

De aankoop van papier met vezels uit duurzame bosbouw komt op de tweede plaats.

Overweeg papier te kopen dat 100% FSC-gecertificeerd is.

De keurmerken FSC mix, PEFC gecertificeerd, EU Ecolabel en Nordic Swan garanderen slechts 70% gerecycleerde en/of duurzame vezels.

FSC heeft 3 labels:

- *FSC 100%*: geeft aan dat al het hout in het product in kwestie afkomstig is uit 100% FSC-gecertificeerde bossen.

- *FSC mix*: geeft aan dat al het hout in het product voor ten minste 70% uit verantwoorde vezels bestaat (hout uit FSC-gecertificeerde bossen en/of post-consumer gerecycleerd materiaal). De resterende 30% is afkomstig van niet-gecertificeerd hout dat wel wordt gecontroleerd. Het is dus een mengsel van vezels van verschillende oorsprong.

- *FSC recycled*: geeft aan dat het volledige houtgedeelte van het product gemaakt is van 100% gerecycleerd materiaal (met een minimum van 85% post-consumer gerecycleerd materiaal).

Voor PEFC bestaan 2 labels :

- *PEFC-gecertificeerd*: garandeert dat het product voor ten minste 70% uit PEFC-gecertificeerde grondstoffen bestaat (uit een PEFC-gecertificeerd bos of uit gerecycleerd materiaal). Het percentage gerecycleerd materiaal moet minder dan 99% bedragen.

- *PEFC-gerecycleerd*: garandeert dat het product voor 100% uit gerecycleerde grondstoffen bestaat.

1.3. Financiële impact van duurzame aankopen

Elke aankoop heeft een financiële impact, maar hoe zit het met een duurzame aankoop? Is die duurder of kan u zo uw milieu-impact verminderen en tegelijk uw kosten drukken?

Hieronder volgt een marktstudie waarin de prijs per doos (2.500 vellen) wordt geanalyseerd voor 4 producten van wit A4-printerpapier:

Merk	Formaat	Recyclage	Ecolabels	Gewicht	Hoeveelheid	Prijs
Steinbeis n°2	A4	100% gerecycleerd	EU Ecolabel + Blauwe Engel	80g	5 x 500 bladen	24,20 euro/doos
Steinbeis n°3	A4	100% gerecycleerd	EU Ecolabel + Blauwe Engel	80g	5 x 500 bladen	25,75 euro/doos
Lyreco Budget	A4	/	/	80g	5 x 500 bladen	27,60 euro/doos
Lyreco Standard	A4	/	/	75g	5 x 500 bladen	26,70 euro/doos

Bron: site [Lyreco](https://www.lyreco.be) op 12/05/2022

➔ Op de Lyreco-website vinden we maar 2 producten zonder milieulabel.

2. Kies voor papier met het juiste gewicht

Dit is het op één na belangrijkste criterium wat milieu-effecten betreft.

Alle printers accepteren papier met een gewicht van 75 g/m² of meer. Het verschil tussen 80 g/m² en 75 g/m² is niet merkbaar, maar 80% kiezen verhoogt uw milieu-impact met 6%.

➔ Kies daarom altijd het laagst mogelijke gewicht. Er bestaat geen 100% gerecycleerd papier met een gewicht van 75 g/m². U kan dus het volgende kiezen:

- Voor 100% gerecycleerd papier: 80 g/m²
- Voor alle andere soorten papier: 75 g/m².

Bijkomende praktische tip: de witheid van het papier

Indien u papier met een zeer hoge witheid wenst (<160 CIE¹), zal uw keuze beperkter zijn aangezien in deze categorie zeer weinig 100% gerecycleerde papierproducten met een gewicht van 80 g/m² op de markt beschikbaar zijn. Koop in dit geval papier uit duurzame bosbouw, dat een zeer hoge witheid garandeert.

3. Het fabricageproces van papier

Als u de milieu-impact van de productiefase wilt verminderen, koop dan papier met de volgende milieulabels:

➤ Voor het bleken van papier: EU Ecolabel, Blauwe Engel en Nordic Swan.

1 De witheid wordt uitgedrukt in een CIE-waarde. Hoe hoger de waarde, hoe witter en helderder het papier. De mate van witheid is, vanuit functioneel oogpunt, volstrekt irrelevant. Uit esthetisch oogpunt kan de witheidsgraad van het papier echter belangrijk zijn (b.vb. voor professionele of artistieke doeleinden).

- Voor CO2 en andere emissies van papierproductie: EU Ecolabel en Nordic Swan.

Bijkomende tips:

- Kies voor duurzame leveringen door zo vaak mogelijk groepsbestellingen te plaatsen.
- Om milieu-impact te verminderen is bewustmaking en sensibilisering nodig. Alleen zo kan u anderen ertoe aanzetten hun gedrag te wijzigen rond papiergebruik en afvalbeheer.
- Voor meer informatie kan u [dit artikel](#) raadplegen.

B) Milieulabels

Milieulabels kunnen goede hulpmiddelen zijn om verantwoorde keuzes te maken als u duurzaam aankoopt.

Niet alle milieulabels hebben echter dezelfde criteria. Sommige richten zich op de herkomst van de vezel, andere op het bleken met chloor, weer andere op CO2-emissionormen of het verbod op schadelijke stoffen tijdens de productie.

Deze laatste bieden de garantie van een onafhankelijke controle door derden.

Ook kunnen ze dienen als bewijs dat de producten die deze certificeringen dragen, gemaakt zijn van duurzame vezels en dat ze aan bepaalde sociale, ecologische en kwaliteitscriteria voldoen.

Voor standaardpapier voor kantoordrukwerk zijn de relevante milieulabels:

- Blauwe Engel
- FSC en PEFC (een meer gedetailleerde analyse vindt u verderop) ;
- EU Ecolabel
- Nordic Swan

B.1. De belangrijkste criteria van het Blauwe Engel-label

- De papiervezels moeten 100% gerecycleerd papier zijn.
- Beperking/verbod van toxische producten (diisopropylnaftaleen, bisfenol A en bisfenol S, kleurstoffen (pigmenten of kleurstoffen) met kwik, lood, cadmium of chroom (VI) als bestanddelen).
- Volledige uitsluiting van stoffen met bepaalde eigenschappen.
- Beperkingen op productiehulpmiddelen en papierraffinagemiddelen en uitsluiting van glyoxal.
- Verbod op het gebruik van chloor, gehalogeneerde bleekmiddelen en moeilijk afbreekbare complexvormers voor de behandeling van gerecycleerd papier.
- Beperkingen op bepaalde slijmbestrijdingsmiddelen en conserveringsmiddelen voor vezelmateriaal (biociden) bij de productie van gerecycleerd papier.
- Voor wit papier, beperking van de witheidsgraad: een witheidsgraad van 100% volgens ISO 2470 en een CIE witheidsgraad van 135% volgens DIN ISO 11475 mogen niet worden overschreden.
- Op enkele uitzonderingen na is het gebruik van optische witmakers verboden.

- Maximale grenswaarden voor de gemiddelde jaarlijkse emissieparameters (afvalwater) in het papierproductieproces.
- Kantoorpapier en papier dat wordt gebruikt voor de productie van drukwerk en persproducten moet voldoen aan de duurzaamheidseisen van DIN 20494.

B.2, EU Ecolabel

Ten minste 70% van het vezelmateriaal dat aan het product of de productielijn wordt toegewezen, moet afkomstig zijn uit bossen of gebieden die worden beheerd volgens de beginselen van duurzaam bosbeheer en voldoen aan de eisen van het relevante onafhankelijke chain of custody-systeem en/of uit gerecycleerd materiaal.

De criteria zijn er vooral op gericht de lozing van toxische of eutrofiërende stoffen in het water te vermijden, en milieuschade of -risico's te beperken die met het energieverbruik samenhangen.

De belangrijkste criteria voor de toekenning van dit label zijn:

- uitstoot in water en lucht;
- energieverbruik;
- vezel: behoud van hulpbronnen, duurzaam bosbeheer;
- beperkte gevaarlijke stoffen en mengsels;
- afvalbeheer.

Voor meer informatie kan u deze [website](#) raadplegen.

B.3. Het Nordic Swan-label

Dit label garandeert een milieuvriendelijke productie door het verbod op chloor voor het bleken van papier. Gelabelde producten bestaan voor ten minste 70% uit gerecycleerde vezels of vezels uit duurzaam beheerde bossen. Ten slotte legt het maximumnormen op voor de emissie van gevaarlijke stoffen in de chemische stoffen die bij de productie worden gebruikt. Het legt beperkingen op aan het energieverbruik tijdens de productie en aan de emissies in lucht en water.

Voor meer informatie kan u deze [website](#) raadplegen.

C) Context en problematiek

De papier- en pulpindustrie is een belangrijke sector in Europa. Ze is energie-intensief (na de petrochemische industrie de grootste verbruiker van energie) en materiaalintensief. Ze neemt een aanzienlijk percentage van de industriële bosbouw voor haar rekening.

Ze verbruikt ook water, een essentieel ingrediënt om pulp te maken en onzuiverheden te verwijderen.

Ten slotte is de papierindustrie ook een van de drie grootste CO₂-producenten.

Als u gerecycleerd papier koopt of papier dat gemaakt is van vezels van duurzame herkomst draagt u bij tot het behoud van bossen, de bescherming van de biodiversiteit en de eerbiediging van de rechten van inheemse volkeren.

Het is dus van het grootste belang uw aankoopbeleid op dit gebied te wijzigen.

- ➔ **Wist u dat** de productie van conventioneel papier drie keer zoveel energie verbruikt als die van gerecycleerd papier?
- ➔ Voor meer informatie over gerecycleerd papier kan u [dit artikel](#) raadplegen.

D) Nuttige Informatiebronnen

- [Blauwe Engel](#) is een onafhankelijk en betrouwbaar Duits label dat hoge eisen stelt aan milieuvriendelijke producten en diensten ;
- Het [EU Ecolabel](#) is een label voor producten en diensten die voldoen aan strenge milieu-eisen tijdens hun volledige levenscyclus ; [en](#)
- De labels [FSC 100% - FSC mix – FSC-recycled](#) leggen een beginniveau van kwaliteit aan bosbeheer op ;
- Het label [Nordic Swan](#) streeft ernaar de milieueffecten van de productie en het verbruik van goederen te verminderen ;
- De producten [PEFC-gecertificeerd en PEFC-gerecycleerd](#) bieden de garantie dat het bosbeheer continu en duurzaam is ;
- De website [Infolabel](#) is de Belgische online databank voor duurzame labels. Dankzij deze site kunt u labels beter begrijpen en evalueren; u vindt er ook een [vergelijkende tabel van labels rond papier](#).